

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— szeptember 24.

(Nemzeti Kör.) A bukott szabadelvűpárt klubbot szervezett, azt Nemzeti Körnek nevezte el. Előbb lesz a körből négyszög, mint az 6 körükből nemzeti kör. Az új klubb elnevezése nem sikerült, inkább neveznék „Vadász társulat”-nak, ami hivebben fejezné ki egyesületük valódi célját. Ők ugyanis lesben állanak, hogy az előállható nemzeti bukásból hasznaot huzhassanak. Vagy legyen „Halászó társulat”, mert szükségét látják annak, hogy a zavarostan halászszeresnek. Hijába minden, amikor hatalmat vadásznak, puskájok hátrafelé sül el, a midőn pedig halásznak, a nemzet többé nem kerül az 6 horgukra.

(Káröröm) Nevetnek azon, hogy nem biztos a kiegyezés sikere. Örvendenek annak, hogy a nemzeti kormány esetleg elbukik, habár vele a magyarok érdekei buknak. Herostrestest azonban nem tettek meg miniszterelnöknek, az nevet igazán, ki utoljára nevet.

(Kacérkodások.) Románok Romániával, szláv népek egymással, olaszok Olaszországgal kacérkodnak. Kivel kacérkodjunk mi magyarok, nagy egjedüllétünkben? Hátha nem lehet mással, kacérkodnak Tiszáék Béccsel és felajánlják annak magukat kacérkodó társaikkal egyetemben. Legkacérabbak a kacér politikusok.

Allami közigazgatás.

— szeptember 24.

Tizenöt éve, hogy a szabadelvűpárt nagy többséggel törvénybe iktatta elvben a közigazgatás államosítását. Tizenöt év múltán nincs a törvényhozáásban tizenöt képviselő, aki államosítatni akarná a közigazgatást. Ilyen a meg nem érett doktrinér jelszavak hatása.

Grünwald Béla követelte elsőnek a közigazgatás államosítását s a volt egyesült ellenzék — a későbbi nemzeti párt egész erővel állott az eszme mellé. Akkor azt hitték, csak az erős középonti hatalom folytathat nemzeti politikát. S talán a legsomorubb cáfelata Grünwald könyvének a nemzetiségi kérdésről, hogy éppen a panszlavizmus lobbant lángra, holott a felvidéki megyékben a közigazgatási bibliának tekintette Grünwald Béla szellemi irányítását. A tanfelügyelők mindannyian buzgólkodtak, de azért a jobb nemzedéket hiába várjuk. A panszláv apostolok jobban oda férköztek a nép szívéhez, mint a magyar nemzeti eszme hirdetői s bizony valljuk meg az igazat, a magyarosodás örvendetesen haladt a városokban, de hogy a nemzetiségi nyelvhatáron a magyarság javára történt volna nagyobb eltolódás, azt senki nem állíthatja. A nemzetiségi panaszoikat ez az egy jelenség devalválja s az állami igazgatásnak értékét is megmutatja. Pedig az államosítás legfőbb

célja az egységes magyar nemzet megvalósítása volna nemcsak politikai, de nyelvi értelemben is. Ezért követelték a lemondást autonóm jogokról s erről bizonyosodott be, hogy az állam kormányzata sem mindenható.

Hogy az állami közigazgatás magában nem panacea, azt a pénzügyi igazgatás mutatja. Bürokráci s az élet sohasem fognak egyet jelenteni s mindig az embereken mulik, ha az egyébként jó rendszer nem hozhat eredményt. A posta és az államvasut például akaratlanul is többet tettek a magyarságért, mint a hivatásos pedagógusok és tanfelügyelők. Legtöbb magyarosító pedig leszen az élet, az, hogy a nem magyarajku lakosság a saját érdekében legyen kénytelen megtanulni magyarul. E célt az állami közigazgatás sem hozhatja közelebb, mint a vármegyei. Elvesztvén ekként az állami közigazgatás a nemzeti eszmére való kizárólagos propagatio jogát, illetve nem birván é téren eredményeket fölmutatni, magától áll elő a kérdés, vajjon érdemes volna-e érette félre dobni a sok százados alkotmányos rendet, a vármegyéket. Az alkotmányvédelem a vármegyék fentartását, autonómiájuk fejlesztését erkölcsi köteleességünké teszi.

A mindenben az állam gyámságához folyamodó társadalom szinte mesterségesen enerválódnék. Az az államségi elmélet, hogy minden jog az államból ered, ugy sem tartható fenn,

Testamentum.

A „Szabadság”-nak írta: Pakots József.

Nap-nap után elnézlek, kis fiam,
Amint bölcsebb és embernyibb leszel,
Amint kacagó szemed csillagán
Az ész már hideg fényét gyújtja fel,
Megfigyelem, a sokszinű világ
Lelkednek kelyhét hogyan bontja szét
S a gyermekálmok csillogó kódán
Hogy épül föl a valóság, a lét.

Nap-nap után elnézlek, kis fiam,
Keresem azt a rejtelmes utat,
Melyen az álom ébredésbe tör
S lelkedbe zökken az első tudat.
Oh, kis fiam, a lelkem elszorul;
Már megtalálom, amit keresek:
A bölcsesség ajkadon egyre több,
De a mosoly is egyre kevesebb...

Mint a szállongó, fehér hópihe,
Amelyből sár lesz, hogyha földre hull,
A gyermekálmom ugy lesz semmivé,
Igy mulik el majd mulhatatlanul.
Fiam, fiam, már megsiratom én
Minden álmodat, mindea mosolyod.

Minden nap tőlünk távolabbra visz
S hogy voltak, azt is feledni fogod.

Csak ezt ne, csak ezt ne! Zárd el lelkedet,
Mint a virág, mely örzi himporát
S álmaidat ugy rejtsd el valahol
Egy hosszú-hosszu férfielten át
Kíváncsi szem ne lásson be oda,
Ne fujja szét a sivár bölcsesség,
Legyen az szentély, mely fölött a
Örök derengő, tiszta fénye ég...

Fiam, fiam, őrizd meg álmodat,
Mely fehér gyermekágyadra borul
S ne áruld el a világnak soha
Bezárult lelked titkát botorul.
Ha majd a földre sujt sok csalódás
És éltedet siratni fogod,
Visszafutsz gyermekálmaid közé
És akkor fiam, lesz még mosolyod...

Emlékszel-e?

Emlékszel-e mikor kódos őszi este
Együtt sétálgattunk a letarlott kertbe,
Nyiló virágomat neked átadtam,
Helyébe azonnal egy másikat kaptam...?
De hiszen már többet nem beszéllek róla,

Gondolom, hogy tudod mi volt:
Fehér őszi rózsa...

Oly édes volt szavad, és én hittem neki,
Nem tudtam, hogy lelked oly hamar feledi.
Azt az órát, melyben kimondtad, hogy szeretsz;
Mikor fogadtad, hogy soha el nem feledsz.
Megesaltál... s én többet nem beszéllek róla,
Nem esoda, hisz' lehült már a
Fehér őszi rózsa...!

Hetey István.

A SZERELMES PÁR.

Egy párisi rendőrbiztos emlékeiből.
(Francois de Rive.)

Lesueur párisi rendőrbiztos irodájában kopott ruhás, törődött aggastyán jelentkezett. Az arca rémületet tükrözött és alig tudott beszélni a fölindulástól néhány percig.

— Én... én Jacques Lenormes vagyok... segítségét kérem biztos ur...
— Beszéljen uram, rendelkezésére állok — biztatta a rendőrtiszt.

Az öreg ember erre elmondta a következőket:

— Itt lakom a szomszéd Rivoli-utcában a harmadik emeleten. A szomszéd lakás, a melynek hálószobája közvetlenül az enyém mellett van, sokáig üresen állott, míg végre

hiszen az állam: a polgárok jogának, akaratának egyesülése. Szintetikus fogalom. A magyar közszellemet mégis rászoktatták, hogy minden iniciatívát az államtól várjon, mindenért az államhoz folyamodjék, noha az állam csak a polgárookra róhat terheket. Az állami igazgatás ezt azonban nem akarja elismerni — Előtte a polgár csak adminisztratív alany, mint a pénzügyi hatóságoknak „adóalany” s a seregben a katona csak „emberanyag”. Ez a rideg állami teória magában is ellenkezik az alkormányossággal, azért az állami közigazgatás voltaképpen az abszolút államokban lehetne csak jogosult s ha a doktrínérek Magyarországot is boldogítani akarták vele, igazán köszönetet érdemel a függetlenségi párt, a miért ezt a veszedelmet rólunk elhárította. Csak most látjuk, mikor remélhetőleg örökre megszabadulunk ettől a polgári jogok helyébe az állampolgári szolgásgót állító intézménytől. S így fog megtörténni, hogy a Corpus jurishól ki fogják törölni azt a törvényt, amely kimondja a közigazgatás államosítását s helyébe iktatnak egy egész sorozatot, melyekben a törvények a polgároknak jogait, befolyását biztosítják a közigazgatásra. S ezek lesznek az igazi alkotmányosság törvényei, míg az állami közigazgatás az alkotmányos nemzeti akarat meghamisításának akart eszköze lenni.

Politikai hírek.

A kiegyezés. Budapestről jelentik: A kiegyezési kérdések megbeszélésére kiküldött magyar és osztrák szakbizottságok Sztéryi József államtitkár elnöklésével ma délelőtti folytatott tanácskozásait. A megbeszélés előreláthatólag az egész mai napot igénybe fogja venni. A jegyzőkönyvet Lers Vilmos dr. és Wimmer Mór dr. miniszteri osztálytanácsosok vezetik.

a múlt héten kiadták. Bár sohasem adták volna ki.

— Miért, mi történt a szomszéd lakásban? — érdeklődött a rendőrbiztos.

— Hogy mi történt, azt még magam sem tudom. Eppen azért jöttem ide önhöz, hogy derítse ki a titkot, amely ott szövődik.

— Mondjon el mindent és ne hallgasson el semmi legcsekélyebb részletet sem, bármily jelentéktelennek látszik is az.

Lenormes nagyott lélegzett, azután elmondott mindent.

— Ön gazdag ember vagyok, biztos ur. A külsőm talán nem árulja el ezt, de szándékosan nem fordítok sok gondot a külsőmre, nehogy . . . ej, ezt nem kell magyaráznom önének. Elég az hozzá, hogy a szekrényemben nagyobb értékű papírt tartok, de erről senki sem tudott soha és én biztonságban hittem magam . . . tegnapig. Tegnap aztán — de várjon kérem, előbb meg kell hallgatnia elejétől végig a történetet.

A panasztevő megtörölte a verejtékes homlokát és mikor izgatottsága némileg csillapult, folytatta a dolgok elmondását.

— A múlt héten, éppen egy héttel ezelőtt, adta tudtomra házfelügyelő, hogy kiadták a szomszéd lakást. Amikor érdeklődtem szomszédaim iránt, azt a felvilágosítást kaptam, hogy egy festőművész bérelte ki a kedvese számára, aki állítólag egy előkelő urnak elvált felesége. Szóval, szerelmi félszek nyílt meg a szomszédságomban. Ezzel persze legkevésbé sem törődtem, hiszen a szerelmeseim jó emberek. De a föltevéssem hamar csalódással járt, mert alig hogy a szerelme pár beköltözött, megindult a csete paté a közlemben. Uram, én már sok civódó sze-

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szeptember 24.

Maholnap véget ér a parlamentari szünet. A képviselőház nemsokára megkezdi a munkát, s a miniszteriumok kebelében megtesznek minden előkészületet arra, hogy értékes törvényjavaslatokkal léphessenek az országgyűlés színe elé.

(A költségvetés.)

Ezek között természetesen első sorban áll a költségvetés, amelylyel az osztrák pénzügyi helyzetet a normális helyzetbe akarják tereíteni és a melylyel a kormány ha nem is részleteiben, de legalább főbb vonásaiban be akarja mutatni munka tervét.

(Nagy reformok.)

A kabinet nagy reformok létesítésén fáradozik, nagyobb mértékben akarja megerősíteni gazdasági életünket, mert ez vezet gazdasági önállóságunkhoz, terjesztetni és erősíteni akarja a nemzeti kulturát, meg a nemzeti államot, végül meg akarja javítani közigazgatást minden ágában. Ehhez a sok tervhez természetesen nagy summák szükségesek. Az egyes tárcák pénzei illetéknépen a maximumra emelkedtek — sok millióról van szó. Nagy államférfiúi elővigyázatra van itt szükség, hogy fentartsa az egyensúlyt a bevételek és kiadások között. Mentől erősebb a gazdasági és financiai önállóságra való törekvés, annál sürgősebben kell gondoskodni az állami hitel izmosodásáról is.

(Minisztertanács.)

A minisztertanács — mint már jelentettük — ismételten tárgyalta a költségvetést, de tanácskozásait még nem fejezte be, hanem ezen a héten fejezik be. A annyit azonban máris sikerült megtudnunk, hogy az öszszükségletek meghaladják a hat milliót, amelyre a bevételekben sikerült teljes fedezetet biztosítani. A költségvetési törvényjavaslat letárgyalása után a vissza kerül

relmet láttam életemben, de ilyen háborút, mint ezek kesten rendeztek, soha! Ma reggel kezdtek; alig hogy kinyitottam a szemem, hallottam a vékony falakon át a féltékenységi kitérősek indulat szavát. Ugy látszik, hogy a nő okot adott a féltékenységre, mert a férfi állandóan a szemére vetette régi alkalmak bűneit; de az asszony sem maradt adós a felelettel, így tehát én szüntelen zenebona szomszédságába csöppentem.

A rendőrbiztos közbe szólt:

— Egyedül lakik ön, uram?

— Teljesen egyedül. A takarítónőm csak bejár hozzám reggelienként, de más nincsen mellettem. Csak távoli rokonaim élnek és azokat nem szeretem.

— Folytassa, kérem.

— A házi béke sehogy sem akart helyreállani. Hiába küldözgettem a házfelügyelőt a szomszédaimhoz, közvetlenül a a figyelmeztetés után eszond lett ugyan, de csak egy két órára; mihelyt pedig újra kezdtek, nem volt hatalom, amely elhallgattassa őket. Csöngethetett olyankor az ajtajokon tiszser is az ember, oda sem hederítettek.

Tegnap este aztán váratlan dolog történt. Mintegy hat óra volt, én éppen a lámpásomat gyújtottam meg, amikor egyszerre kopogtatást hallottam az ajtómon. Megkérdeztem, ki akar hozzám jönni; erre női hang felelt az ajtón át:

— Az égre kérem, uram, nyissa ki; az ön szomszédnője vagyok . . .

Kíváncsian, bár keletlenül bocsátottam a kopogtatást és ekkor egy csodálatosan szép fiatal hölgyet láttam magam előtt, aki sirva könyörgött:

— Mentse meg, jó uram! . . . az ég

végleges megszerkesztés végett a pénzügyminiszteriumba s amint halljuk a miniszterelnök az október 10 iki ülésen terjeszti a Ház elé.

A Hortobágy hasznosítása.

A kiküldött bizottság ülése.

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 24.

Ismét egy gyűlés sorakozott a Hortobágy hasznosítása tárgyában megtartott rengeteg számú értekezletek és gyűlések között. Ezúttal az e hó elején megtartott nagy értekezleten kiküldött bizottság ülésezett tegnap délelőtti a városháza tanácstermében.

Ez a gyűlés ugyan nem vitte valami nagy lépéssel előre a régen vajdó ügyet, de mindenestre nagyban hozzájárult a kérdés mielőbbi tisztázásához.

A gyűlésről tudósításunk a következő:

Az ülésen Rickl Antal elnökölt. Jelen voltak: Békessy László, Csáky János, Huflesz Kázmér, Juhász Ignác, Jóna János, Kertész István, Komlóssy Arthur, Kertész János, Polgári Bálint, Polgári József, Rickl József, Szentesi János és Vásáry István. A gyűlés tárgyát és fontosságát ismertetése után Juhász Ignác emelkedett szólásra. Juhász jogi megvilágításban mutatta be a Hortobágy hasznosításának kérdését. Szerinte a tulajdonjog kérdéséről már szó sem lehet. Most az a kérdés, hogy a gazdák közül kik és hányan élnek a legeltetési joggal. Az arányosítás az ő véleménye szerint csak birói uton lenne eszközölhető. Csáky János szerint Kövendi javaslatával szemben memorandum volna készítenő, amelyben kifejtetnék a hasznosítás és pótdó megszüntetésének módját. Majd Komlóssy Arthur ismerteti a kérdést, Kövendi javaslatáról emlékezik meg. Fél — ugyancsak — hogy elkésnek a vele szemben állítandó javaslatról.

A bizottság végül határozatként kimondotta, hogy bizottság küldendő ki a kérdés jogi természetének tisztázására és megállapítására, valamint ezen bizottság teendője leendő annak a megállapítása és hogy kik a legeltetésre jo-

is megáldja, mentse meg . . . meg akar-nak ölni . . .

— Ki akarja megölni? — kérdeztem egészen megilletődve.

— A barátom . . . ó, uram, rejtetes ember az! ha tudtam volna, hogy ilyen, soha sem hagytam volna el miatta az uramat.

Oly keservesen sirt, hogy szinte meg sem tudott maradni álltában. Én pedig részvétel segitettem a kerevetre, majd magam is melléje ültem és úgy csillapítottam nagy szenvedésében. A vedencem azután néhány szóval mindent elmondott az élete szomorúságából, hogyan találkozott először a festővel abban a vidéki városban, ahol ő lakott; hogyan támadt közöttük a szerelmi viszony és végül, mint szökött meg az urától, aki azóta hasztalan keresi.

— De most már véget vetek a kalandnak — mondta a szomorú asszony. — Most már elég ebből. A kedvesem alig fél órával ez előtt csaknem megölt, úgy fojtogatott. . . Haha istennek, az imént elment hazulról, én pedig táviratoztam a férjemnek, hogy jöjjön értem. Megtáviratoztam a férjemnek, hogy önhöz menekültem. . . Térden állva könyörgök, uram, engedjen itt elrejtőzni addig míg a férjem eljő. Hiszen nincsen egyetlen fillérem sem; nem tudok hová menni . . . A férjem néhány óra múlva itt lesz; közel lakik Páris mellett és vonat onnan csaknem óránként indul erre felé.

Zavarban voltam; nem tudtam, mit tegyek a szerencsétlennel? Annyi bizonyos, hogy kellemetlen helyzet, de az emberies érzésem tiltakozott az ellen, hogy megtagadjam a segítségemet.

gosultak és kinek hány jószágra van legel tetési joga.

Ezek után két bizottságot küldtek ki, az egyiknek tagjai Juhász Ignác és Komlóssy Arthur, a másiknak elnöke Riokl Antal, tagjai Hutflész Kázmér, Csáki János, Polgári Bálint, Békessy László, Szentessy János és Győri Kálmán mérnök. Az első albizottság tagjai szakértő bíráktól kérnek a kérdésben jogi véleményt míg a második albizottság tagjai adatokat szereznek be a jelenlegi állapotok feltüntetésére. Vasárnap mindkét albizottság ülészik.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A költségvetés tárgyalása.

(Saját tudósítónktól)

— szeptember 24.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre elnöklésével tartott ülésén folytatta a költségvetés tárgyalását. Alaposan, részletről-részletre haladva tárgyalják a költségvetést. Egyes tételeknél töréseket eszköztek, a bevételeket emelték, a kiadásokat törölték.

A tisztviselőknél megszavazott drágasági pótlékot beillesztették a költségvetésbe. A gyűlésről tudósítónk a következőket írja:

Jelen voltak: Vecsey Imre elnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Magoss György főügyész, dr. Bacso Dezső Dezső, Aczél Géza, Torók Gábor, Varga Karoly, dr. Tüdös János, reregí Nagy Sándor, Márton Imre, Juhász Ignác, Rochlitz Arthur, Kaszanyitzky Andor. Vecsey Imre elnök megnyitva az ülést, rátértek a költségvetés tárgyalására.

Az erdőségek tételére tértek vissza. Márton Imre a favágatás és raktározás tételeit 4-4 ezer koronával lejjebb akarja szálítani.

Török Gábor erdőmester a felemelését óhajtja a két tételnek.

A bizottság az előirányzott összeget megbagya.

A vásárvám és piaci jövedelem tételére.

— A lakásom az öné, asszonyom; itt békében leszek, — szóltam rövid habozás után.

— Ó, köszönöm, köszönöm! — kiáltott fel a szép nő és erdősakkal megcsókolta a kezemet.

Az ajtómat természetesen elrekesztettem és minthogy ezzel vendégemül kellett tekintenem a védenemet, tehát készítettem az ő segítségével. Amint a tea mellett ültünk, a barátságos béke és az én udvariasságom derűssé tette a szomorú asszonyt, oda ült mellem a kerevitre és igazán szellemesen mesélgetett, mintegy kárpótlást akarva nyugtani nékem az ő kényszerült vendéglátásáért.

Akkor aztán egyszerre bekövetkezett a rettenetes fordulat...

En háttal álltam, a kályhát igazítva. Semmit sem gyanítottam ami mögöttem történik. Amikor pedig megforduliam, az arcomat elfodta egy kendő, amely kábító szeszszel volt telítve. Chloroform volt.

Védekeztem, de az ellenállásom hamar megtörtött; hiába is küzdöttem volna, ez az asszony hihetetlen erős izmokkal rendelkezett és legyűrt.

... En pedig ma reggel ébredtem fel és akkor fődöttem fel, hogy a pénztáram üres.

Lesueur rendőrbiztos egy héttel később megcsapta a merész cinkostársakat, amikor éppen értékesíteni akartak egy gyűrűt a Lenormes-féle elrablott tárgyakból. A hölgyben azonban ráismertek egy ügyes fiatal férfira, aki egy időben nőimitációkkal kereste a kenyerét a dalsszarnokokban.

lénél a kiadás 360 koronával emelkedik a díjszedőknek megszavazott fizetésemelés arányosításával, a bevételnél a vásárvám-pénz jövedelmét 3500 koronáról 36000 koronára emelik.

A vásárvám tételénél Juhász Ignác azt követeli, hogy a főszámvevő jövőben, mikor a vámszedőkkel hetenként leszámol, követelje az el nem adott vámbároák jövedelmét.

A bizottság egyhangulag elfogadta Juhász előterjesztését.

A XV. tételnél a kiadásnál Márton Imre indítványozza, hogy a mentelen építésére felvett 24000 koronából még hátralevő 120.000 korona a nagykölesönből fizetessék vissza, vagy más alpból.

Juhász Ignác úgy tudja, hogy a nagykölesönt megjelölt, meghatározott létesítményekre vették fel. Ennél fogva nem teheti magáévá Márton Imre indítványát, mert ezzel a közgyűlés utasítását szegné meg és nem engedje megszegetni a tanácsal sem.

Márton Imre szerint a közgyűlésnek joga van határozatát megváltoztatni.

Tüdös János dr. osztja Juhász Ignácot nézetét és nem tartja célszerűnek, hogy a nagykölesönt meghatározott felhasználását időnként megváltoztassák. A közgyűlés nem tarthatja nyilván, mire használták fel a nagykölesönt. A tanácsnak jelentést kell tenni évenként, hogy mire használta fel a kölesönt. Hozzájárul ahhoz, hogy más alpból térítsék vissza a tartozást.

A bizottság javasolja, hogy a kölesönt egy később meghatározandó alpból de nem a nagykölesönből térítsék vissza.

Magoss György főügyész ezután azt indítványozza, mondja ki a közgyűlés, hogy a községi adót pótló alap kamatjövödelméről mondassék ki, hogy népoktatási célra fordítja, így törvény szerint nem adóztathatják meg.

A többség úgy határoz, hogy a főügyész indítványát nem fogadja el, bevárja a közig. bíróság határozatát, a mennyiben a közigazgatási bizottság már kimondotta ezen alap adómentességét és azt a pénzügyigazgató megfelebbezte.

Tüdös János dr. indítványozza, hogy miután ez évben a nagy kölesönből nem igen vesznek fel nagyobb összeget, az előirányzott 46.600 koronából csak a fele törlesztessék.

Rochlitz Arthur hozzájárul Tüdös indítványához.

Juhász Ignác azt mondja, ha szükséges a nagy kölesön részletének felvétele, ne töröljünk. Nyilatkozzék eziránt a főszámvevő.

Roncsik Lajos főszámvevő szerint senki sem mondhatja meg, mikor és mennyit veszünk fel. Ő azért irányzott elő 1 millió koronának 1 évi törlesztését, hogy semmi zavar ne álljon elő, ha esetleg az egész 1 milliót felvesszük.

A bizottság ezután dr. Tüdös János indítványát elfogadta.

A bizottság ezután a tisztviselők, a kezelő személyzet, a mérnöki hivatal, adó-ügyosztály, anyakönyvi hivatal tételeit tárgyalta le. A tételeket változtatlanul elfogadták.

A múzeum költségvetésénél az előirányzott összeget 400 koronával emelték.

A rendőrség költségvetésére került ezután a sor.

Juhász Ignác a tárgyalás során a rendőrség újjászervezését sürgeti.

Vecsey Imre kijelenti, hogy a létszám-emelésre gondolt a tanács. E célra 12.348 koronát vettek fel. A rendőrség szaporítását 1907 január 1-től eszközlik, még pedig úgy, hogy a most kézbesítőnek használt legénységet a szolgálatra osztják be és ezek helyett új embereket vesznek fel. Így a rendőrlétszám létszáma 100 ember lesz. (A főjegyző téved, mert hónapok óta már nem teljesítenek a rendőrök kézbesítői szolgálatait, erre a célra külön kézbesítőket alkalmaztak. Szerk.) A tételt ezután elfogadták, mire az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalások.

(Harmincharmadik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 24.

Az adókövető bizottság ma a következő polgárok adóját állapította meg:

Schwartz Márton közvetítő 58 korona, Schwartz M. L. kereskedő 120 korona, Rózsa Lajos kereskedő 204 korona 60 fillér, Rózsa Ignác kereskedő 157 korona, Hagedüs Emil fakereskedő 280 korona, Keilner Dávid és Társa fakereskedő 280 korona, Katz Jakab szállító 50 korona, Molesányi János ügyvéd 8 korona 32 fillér, Ujváry István ügyvéd 20 korona, Sziágyi Károly ügyvéd 30 korona, Ováth Ferenc ügyvéd 30 korona, dr. Csatt Sándor ügyvéd 60 korona, dr. Borzsovay Jenő ügyvéd 50 korona dr. Geiger Miklós ügyvéd 65 korona, Farkas Igaác ügyvéd 70 korona, Nagy Sándor ügyvéd 70 korona, Simonffy Istvan ügyvéd 82 korona 50 fillér, dr. Weisz József ügyvéd 80 korona, Dr. Nagy Kálmán ügyvéd 70 korona, dr. Ábrahám Dezső ügyvéd 108 korona 75 fillér, dr. Reichart Manó ügyvéd 100 korona, dr. Megyeri Pál ügyvéd 100 korona, dr. Lukács Emil ügyvéd 111 korona 25 fillér, dr. Bacso Dezső ügyvéd 102 korona, dr. Mariska György ügyvéd 80 korona, dr. Weisz Bernát ügyvéd 65 korona, dr. Kovács József ügyvéd 90 korona, dr. Szücs Géza ügyvéd 80 korona, dr. Arvay Béla ügyvéd 103 korona 50 fillér, dr. Des Combas Henrik ügyvéd 150 korona, dr. Hagedüs Jenő ügyvéd 145 korona 50 fillér, dr. Berger Andor ügyvéd 100 korona, dr. Moskovics Jenő ügyvéd 142 korona, dr. Irinyi István ügyvéd 300 korona, dr. Kemény Mór ügyvéd 300 korona, Márton Imre és Kálmán ügyvéd 350 korona, özv. Sáfrány Béláné varroda 20 korona, Bauer Károlyné varroda 20 korona, Schwartz Nelli varroda 50 korona, Fürst Izidor építész 60 korona, Frenkl Farkas fuvaros 72 korona, Imre János vendéglős 18 korona, Halász Izidor vendéglős 497 korona 80 fillér, Krámer Emil vendéglős 50 korona, Reich Bernát vendéglős 110 korona, Márkus Jenő vendéglős 280 korona, Harangi György vendéglős 500 kor., Oláh Géza végrehajtó 70 korona, Schwartz Hermann bélyegző készítő 30 korona, Bach Jakab fényképező 55 korona, Goldstein Karolina tűzőkészítő 74 korona, Kakos Imre bérkocsis 24 korona, Véghe András bérkocsis 36 korona, Sarkadi István fuvaros 125 kor., Murvai Ferenc bérkocsis 97 korona, Balogh Ferenc fuvaros 12 korona, Villás Mihály talyigás 6 korona, Veres József talyigás 6 korona, Varga Márton talyigás 6 korona, S. Nagy Gábor talyigás 6 korona, Bőr Sándor talyigás 6 korona, Borsos Imre talyigás 6 korona, özv. Feldmann Ferencné gyümölcsös 10 korona, Steimner Józsefné gyümölcsös 10 korona, Zsiros Zsuzsanna kofa 4 korona, Klein Lajos kereskedő 128 korona, 34 fillér, Kustyu Györgyné kofa 6 korona, Gonda József zongora mester 5 kor., Zimmermann Mór Zongora mester 21 kor., 60 fillér, Nagy Gergely, zongorás 21 korona, Ebl Károly zongoramester 36 korona, Balogh Ferenc kóros 95 korona, Balogh János bérlő 30 korona, Balogh Mihály bérlő 20 korona, Barna Mihály bérlő 11 korona, 50 fillér, özv. Berger Henikné bérlő 56 korona, 25 fillér, Both István bérlő 4 korona 75 fillér Bodán Gábor bérlő 5 koron, Bőr István bérlő 75 korona, Csobaj Péter bérlő 35 korona, Csobaj Péter bérlő 21 korona, 25 fillér, Diószegi István bérlő 54 korona, Eresei Kálmán bérlő 34 korona, Erdei Ferenc bérlő 2 korona, Grausz Mór bérlő 105 korona, Halasi János bérlő 20 korona, Halasi Péter bérlő 37 kor., Horváth István bérlő 100 korona, Jánbor Imre bérlő 51 korona, Kegyes István 18 kor., Kenyeres Károly bérlő 908 korona, 97 fillér, Ifj. Kertész János 100 korona, Kerész Lajos 159 korona, 80 fillér, Löwy Bernát bérlő 5 korona, 02 fillér, Makai István bérlő 22 korona 90 fillér, Makai Mihály bérlő 5 korona, Maurer Emil bérlő 67 korona, 50 fillér,

Molnár János bérlő 36 korona, 50 fillér, Nagy Mihály bérlő 25 korona, Nagy Sándor bérlő 116 korona, 12 fillér, Rác Gábor bérlő 2 korona 50 fillér, Rác Gábor bérlő 40 fillér, Rác Gábor bérlő 75 fillér, Riekl Géza bérlő 20 korona 32 fillér, Simon György és Miklós 92 korona, 50 fillér, Somogyi János bérlő 10 korona, özv. Steinfeld Mihályné bérlő 269 korona, Szarvas Péter 30 korona, Sziágyi József bérlő 110 korona, 75 fillér, Szőlőssy Ferenc és Dezső bérlők 251 korona 02 fillér, Tamás Sándor bérlő 12 korona, Tolvaj József bérlő 29 korona 50 fillér, Tóth József bérlő 1 korona, 05 fillér, Tóth Mihály bérlő 30 korona, Tóth Mihály bérlő 22 korona, 50 fillér, M. Tóth Mihály bérlő 142 korona, 50 fillér, Ujvári Imre bérlő 24 korona, Varga György bérlő 1 korona 50 fillér, Varga Imre bérlő 50 korona, Barna György bérlő 36 korona, 92 fillér, Viktor Antonia cirkusz 108 korona, Mihálovics Jenő gyógyszerész 400 korona, Schloszárík Ferencz ügynök 3 korona, 21 fillér.

A színház tűzbiztosítása.
A városi tanács, mai ülésén tárgyalta a színház tűzbiztosítására beérkezett ajánlatokat. A legolcsóbb ajánlatot, mint már megirtuk az Első magyar és az Adriai biztosító társaság nyújtotta be. A tanács úgy határozott, hogy a színház biztosítását e két intézetnél köti meg.

A megyei állandó választmány ülése. Ma délelőtt a megyeházán állandó választmányi ülés volt, melyen Weszprémy Zoltán főispán elnökölt. A bizottság tárgyalta a hátralevő ügyeket, melyek a holnapi közgyűlés elé fognak készülni.

Tanácsülés volt ma délelőtt a városházán Kovács József polgármester elnökölte alatt, melyen folyó ügyeket intéztek el.

Egyház és iskola.

A debr. felső keresk. iskolával kapcsolatos esti tanfolyamra a beiratkozások f. evi október 1—10 ig tartanak. Felvételik minden felnőt egyén, (férfi és nő), akinek legalább annyi előképzettsége van, hogy az előadásokat megérteni képes. Az előadások tárgyai: Egyszerű és kétfős könyvitel, kereskedelem és váltó-ismeretek, keresk. számtan és levelezés. Órák hetenként 4 szer, este 8—10-ig. A beiratkozásnál bemutatandó a keresztlevél (születési bizonyítvány) és lefizetendő a 40 kor. tandíj. A múlt tanévben szervezett Továbbképző tanfolyam is kellő számu jelentkező esetén megújulik. Beiratkozások, ugyanakor tandíj 60 kor. Előadó tanárok mind a két tanfolyamon a felső keresk. iskola illető szaktanárai. Bővebb felvilágosítás: ad az igazgatóság.

A hajdudorogi adópénztár-rablás.

A pénztárnok büne.

— **Molnár Imrét és feleségét letartóztatták.**

(Saját tudósítónktól.)

— szept. 24.

A mai nap végre meghozta Hajdudorogon a múlt hét péntekjére virradó reggel történt nagyszabásu adópénztár rablás titokzatosságában a teljes világosságot. A vizsgálat bármennyire is széleskörű volt nem tudott betörőt kideríteni, hanem visszatért arra a pontra mely már a legelső pillanatban kétségtelennek látszott, hogy a tettes nem más mint a pénztárnok, hogy ő sikkasztotta el a tizenkét és félezer koronát,

Lankadatlan buzgalommal folyik már napok óta odakünn Hajdudorogon a vizsgálat és a nyomozás. Vasárnap és hétfőn délelőtt pedig egymást követték a tanu kihallgatások. Rendkívül nagy azoknak a száma, akiket kihallgattak. Az igaz, hogy legtöbben csekélyebb jelentőségű, inkább a gyanúsított pénztárnok, Molnár Imre előéletére szerencsétlen házasságára, családi körülményeire vonatkozólag tettek többé-kevésbé fontosabb vallomásokat, de éppen ezekből egy oly óriási mennyiségű bizonyíték és terhelő adat gyűlt össze, hogy Molnár Imre bűnössége most már minden kétséget kizárólag áll a hatóság előtt.

A tanukihallgatások során többen meg erősítették annak az esküdtnak a vallomását, ki azt mondotta, hogy Molnár Imre csütörtök este, kivaltából hazajövet egy kis csomagot szorongatott a kabátja alatt és egyáltalában igen izgatott volt. Mikor pedig a csomag tartalma felől kérdezősködött az esküdt zavarva fokozódott és választ a kérdésre nem adott. Sőt akadtak tanuk, kik azt állították, hogy a csomagban pénz lehetett, mert a kabát alól néha néha a gyors mozdulatoknál az ére és az arany pénz csörrenéséhez hasonló zörejt hallatazott. Éppen ezért Molnár Imre mindenkinek igen feltűnő, különös viselkedést tanusított, akkor este többen kérdezősködtek a csomag felől. Egy tanu meg éppen azt vallja, hogy ő benne már akkor felmerült a gyanu, hogy a pénztárnok valami bűnös manipulációt követett el, de nem mert vele előállni, minthogy Molnár eledig köztisztviselőben és becsülésben részesült.

Jelentettük vasárnapi számunkban, hogy Molnár és környezetét mindjárt a szenzációs eset után szigoru hatósági megfigyelés alá vették. Eközben észrevették, hogy felesége idegen emberekkel érintkezik, sőt arról is tudomást szereztek, hogy Molnárék tegnap egy nagyobb összegű tartozásukat kifizették, holott az egész család a legutóbbi időben nagy szűk séggel küzdött.

Különben ez a család valamikor jobb napokat látott. Tehetőse, vagyonek emberek voltak, de az asszony költsékes természete, jövedelmüket messze túlhaladó pazarlásai csakhamar az utolsó fillérig eluzsziatta a szép vagyont, ugyannyira, hogy már-már ugyszólván földhözragadt szegények voltak és ha a férj a pénztárnoki állást — a történetek után vezetőre — meg nem kapja, talán betevő falujuk sincs.

Ezt az állapotot nem bírta elviselni a puccokodó, hivalkodó természetű asszony. Addig nógatta az urát, míg az bűnös uton szerzett pénzt, hogy felesége tülhajtott igényeit kielégithesse. Hozzá még a szerencsétlen embert hitelezői is megrohantak — tehát a szorongatott helyzetében megtévedt gondolkodásával rálépett a bűn útjára, melyen pedig nincs megállás.

Nem lehetetlen, hogy már a hét első napjai óta követett el apróbb sikkasztásokat abban a reményben, hogy rövidesen elrendezheti, de időközben megérkezett a debreceni pénzügyigazgatóság a befolyt adók beszoigálatását elrendelő megkeresése; így a megtévedt ember tudván azt, hogy most már nyomára jönnek sikkasztásainak — úgy vélte megoldani a reá nehezsű sulyos kérdéseket, hogy elviszi az összes pénzálományt és betörést szinletet a nyitott ajtókkal.

Mindez kitűnt az erélyesen megindított vizsgálat alatt. A tanuk egész légiója bizonyította ezeket a szomorú dolgokat. Bár ők

tagadnak mindent — felmerült bizonyítékok akkora sulylyal szólnak ellenük, hogy ma délelőtt Molnár József feleségét, mint akinek szintén nagy része van a sikkasztásban előzetes letartóztatásba helyezték.

Még a délután folyamán behozták a feltűnően szép asszonyt és igénytelen külsejű férjét a debreceni ügyesség fogházába. Egyidejűleg áttették az iratokat a vizsgálóbíróhoz. Itt Hoffman József vizsgálóbíró nagy erélylyel látott hozzá, hogy a bűntett homályos ténykörülményeibe teljes világosságot derítsen. A bűnösök különben szem-melláthatólag annyira megtörtek, hogy újból kihallgatásukkor minden bizonynyal be-beismerő vallomást tesznek.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

szeptember 24.

*Phaedrusból feltámadt
A róka s a bárány,
Osztrák róka magyar bárányt
Hamis váddal vágván.*

*Haladók és Tisza
Erre harcba szállnak,
Es segítségére vannak
Bizony — a rókának.*

Az Andrássy-szobor.

— **Mért késik a leleplezés.** —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szeptember 24

Az első alkotmányos miniszterelnök szobrát még Wekerle első miniszterelnöksége idején a kormány megrendelte Zala György szobrásznál. A kitűnő művész el is készült alkotásával, melyről beavatottak azt állítják, hogy a főváros legszebb szoborműve. Az Andrássy szobor lesz tudvalevőleg a pesti oldal első lovas szobra. (A várban már van kettő: Savoyai Jenő, a zentai hőse és Szent Istváné).

A szobor főalakja érebe öntve már egy esztendeje, hogy ott áll az országház előtt. A talapzatra kerülő két dombormű is kész és úgy volt, hogy a szobrot már ez év június 8-ikán, a koronázás évfordulóján leleplezik. Akkor elhalasztották azzal a megokolással, hogy majd az őszre összeülő parlament, miután rendezze a leleplezési ünnepeket. Szó volt arról is, hogy Andrássy Gyula gróf nagy érdemeinek két uralkodó is fog hódolattal adózni: királyunk és a német császár. Andrássy volt ugyanis az, aki a berlini kongresszust összehívatta, a hármasszövetséget megkötötte s a német birodalom feje méltán kell, hogy elismerje a nagy magyar államférfi érdemeit.

A kormány meghívta ő felségát a leleplezés új terminusára, október közepére. Szógyény László berlini nagykövetünket pedig megbizta, puhatolódzék, vajjon Vilmos császárnak alkalmas e ez az időpont? Sem Bécsből, sem Berliából nem kaptak kielégítő választ. Ez megtörtént volna az amire az illetékes körök legkevésbé számítottak, hogy a leleplezésnél egyetlen fejedelmi személyiség sem vett volna részt.

Tehát újra el kellett halasztani Andrássy szobrának leleplezését. Mikorra? Most már igazán a jó Isten tudja. A szobor készen áll, még azt sem lehet ráfogni, hogy az ércöntőben késnek. Csak ott késkednek, ahol legkevésbé várták egy Andrássy emlékének való adózásnál.

— **Az állami alkalmazottak fizetés-javítása.** A kormány vasárnap utalványozta az állami alkalmazottak fizetéspótlékát. Ezt a törvényhozás már a költségvetési törvény keretében engedélyezte, s a pótlék a törvény értelmében teljesen a fizetés jellegével bír.

A fizetésnek ez a megjavítása július elcsajától számít, s a kik ezt megelőzőleg tényleges állami alkalmazásban állottak, azok most a különben havonként esedékes többletet egy összegben kapják meg. Azokra nézve, a kik később állottak vagy állanak államszolgálatba, a fizetés napjától érvényes a fizetésjavításra vonatkozó mostani kormányrendelet. Az idevágó törvényekben szabályozott fokozatos előléptetést úgy az V—XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknél, mint a postánál, távirddánál és a távbeszélőnél alkalmazott kezelőknél és az állami altiszteknél és szolgáknál a törvényhozás további intézkedéséig elfüggesztették, a postánál, távirddánál és távbeszélőnél alkalmazott kezelők, valamint az állami altisztek és szolgák személyzeti létszámában azonban életben marad. Részesülnek a pótlékban a III—XI. fizetési osztályba sorozott állami tisztviselők, az állami elemi népiskolai tanítók és tanítónők, az állami kisdédvönök, a postánál, távirddánál és távbeszélőnél rendszeresített állásokon alkalmazott kezelők, az állami altisztek és szolgák, a pénzügyőrség legénysége és az állami rendőrség őrszemélyzete. A III. és IV. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők továbbá az állami altisztek és szolgák, valamint az állami rendőrség őrszemélyzetéből pedig azok, a kik az 1904. évi I. törvény cikk hatálybalépte előtt se lakpénzt, se lakást nem kaptak, még külön lakpénzpótlékot is nyernek. Az új dotáció mértéke nincs a rendeletben féltelenként kiszámítva, hanem úgy van beállítva, hogy a tisztviselő az egyazon fizetési osztályban eltöltött évekhez képest a fizetéssel, az eddigi és mostani fizetés pótlásával együtt, legfőbb ményit kapnat. E szerint a maximum az V. fizetési osztályban töltött öt évnél hosszabb szolgálat után 12.000, a VI. fizetési osztályban töltött 10 évnél hosszabb szolgálat után 8000, a VII. osztályban 6000, a VIII.-ban 4000, a következő három osztályban pedig husz évnél hosszabb szolgálat után 3600, 2800 és 2200 korona lehet összesen.

— **A vármegyei függetlenségi párt.** A vármegyei függetlenségi párt megalakítására — mint tudvalevő Wessprémy István egy előkészítő értekezletet hívott össze ma délutánra az Angol Királynő-szálló kis termében. Az értekezleten különösen a vidéki tagok szép számmal jelentek meg. Elsősorban is kimondották a vármegyei párt sürgős megalakítását, aztán pedig megejtették a jelöléseket. A hosszú lista a holnapi alakuló gyűlés elé lesz terjesztve, mely előreláthatólag változatlanul egyhangú szavazással teszi magáévá az egyes tisztségekre történt kandidálásokat. Az alakuló gyűlés holnap, a hó 25-én ugyanott fog lefolyni.

— **A debreceni vadász-társulat** új alapszabályt készített el, melyet ma adtak be a mezőrendőrség kapitányi hivatalhoz. A tanács felterjeszti a minisztériumba jóváhagyás végett.

— **A debreceni rendőrség államosítása.** A belügyminisztériumban újra felzárta került a vidéki rendőrségek államosításának kérdése. Erkölcsei súlyt, függetlenségét és szorosabb fegyelmet akar a kormány a vidéki rendőrségeknek is szerezni az államosítás által, mert bizony az a autonómikus rendőri hatóságok erőse nélkülözök mindazeket. Az előkészítés munkálataihoz hozzá is láttak már odafent, bizonyosság erre a belügyminiszteri leirat, amely tegnap érkezett Debrecen város polgármesteréhez s amelyben azt kéri a miniszter, hogy a debreceni rendőrség személyzetének létszáma illetményeire vonatkozó adatok közöltessenek vele s az is, hogy a rendőrkapitánynak a tör-

vényhatósággal szembeni hivatali és szolgálati viszonya a városi szervezeti szabályrendeletben szabályozva van-e s miként? A miniszter a választ október 12-ikéig kívánja.

— **Elmarad a Boockay szoborleleplezés.** Megirtuk már, hogy az öntödében nem sikerült a bősörményi Boockay szoboröntése, s így az ünnepségek elmaradnak. Erről ma a tiszántúli ref. egyház, amely a szoborleleplezés napján értekezletet akart tartani Bősörményben a következő értekezletet küldte szét: A Tiszántúli Reformált Egyházi Értekezlet 1906. évi szeptember 29., 30. és október hó 1. napjaira Hajduböszörménybe egybehívott közgyűlése közbejött akadályok miatt elhalasztatik. A később megállapítandó határidőt annak idején tudatja.

— **Polgárok és katonák harca.** Petrozsényből táviratozzák: Tegnap este a Wagner-szálló éttermében nagyobb társaság gyűlt össze. Az egyik asztalnál több intelligens polgár ült, köztük Elekes Gyula is és cigány mellett mulattak. A másik asztalnál több katonatiszt szórakozott hölgyek társaságában. A civiltársaság hazafias nótákat huzatott. A katonatisztet, elkerülendő az esetleges kellemetlenséget, elhagyták a termet és az ugyanott kávéházba vonultak. Nemsokára a civiltársaság is eltávozott a kávéházon keresztül. Ez alkalommal Elekes Gyula sétebotjával leütött egy lámpát, melynek egyik szilánkjára a közeli asztalnál ülő Popov Dusan főhadnagy fejére esett. Elekes ügyet sem vetett a történetekre, a kávéházból távozott; azonban alig tett néhány lépést az utcán, Popov utána sietett és kardjával Elekesre rohant és több vágást mért Elekesre. Elekes súlyos sebesülést szenvedett. Orvosért küldtek, ki a sebeket bekötözte. Erre a társaság több tagja megskarta támadni Popov főhadnagyot, ez azonban eltávozott. Még az éj folyamán jelentést tettek az állomásparancsoknál, ki a főhadnagyot állomáskelyére, Szászvárosba visszarendelte. Miat hírlík, az ügynek folytatása lesz, a mennyiben a főhadnagy az öt inzultálókat provokálni fogja.

— **Achim András audienciája.** Bécsből telefonálják: Egy magas állású udvari tiszt, budapesti szorgalmazásra azon fáradozik, hogy Achim András, Békés Csaba volt követe számára kihallgatást kérjen 6 felségétől. Achim kérése az, hogy a király, kegyelmi tényel hártsa le róla a Curia ítéletének második részét, amely öt egy éven belüli tiltja a maniatum váltalástól, Tudósítónk arról értesül, hogy a kihallgatást készíthetik ugyan, de eredménye a kihallgatásnak nem lesz.

— **A Polgári Asztaltársaság** folyó hó 26-án szerdán este 8 órakor a Dréher-sőrcsarnok helyiségében közgyűlést tart. Tárgy: 1. Felruházás. 2. A tisztujítás előkészítése. Kéretnek a t. tagok pontosan megjelenni. Az Elnökség.

— **Hosszu lesz az ősz.** Nem minden évben történik az meg, hogy szeptember utoljára, szüretkor zivatar és őgi háboru legyen. Ma azonban ezt kellett megérvünk. Sötét felhők kezdtek tornyosolni, majd nagy cseppekben megeredt az eső, előbb lassan, majd pedig zuhogott. Hozzá erős meandörögés rázta meg a levegőt, cikázott a viham. Annnyira nagy volt a levegő elektromossága, hogy a telefon sok helyen felmond a a szolgálatot, a külső városrészen pedig lehetetlenül tette az ily módon való érintkezést. Ily késői zivatar és égháboru bekövetkezése után a tapasztalt öregok hosszú ősz jósolnak, most már csak az a kérdés, vajjon bekövetkezik e?

— **Köszönet nyilvánítás.** Dr. Balkányi Miklósné urnögy, mint a debreceni izraelita nőegylet elnöke 40 koronát küldött

hozzám azzal a kéréssel, hogy belőle 20 koronát a sike'néma egylet, 20 koronát pedig a mentőegylet céljaira mint az Erzsébet királyné alapítványnak ez évi kamatait eljuttassam. A pénzt megnevezett helyekre beszolgáltattam, s kegyes adományért fogadja a jelzett intézmények nevében hálás köszönetemet. Oláh Károly tanscsnok.

— **Sikkasztó könyvelő.** Budapestről írják: Bergh Imre 26 éves könyvelő minden végya az volt, hogy Münchenbe lát a és valódi, hamisítatlan münchenisört igyon. Pénze, nem volt az utazásra, úgy segít t hát magán, hogy gazdájától Schönwald Imre pécsi órás és ékszerészől kiesalt három briliáns gyűrűt, azokat eladta és a pénzzel Münchenba szökött. A gyűrűkért kapott pénzt azután elsörözte. Éppen annyi pénze maradt, hogy Budapestre utazhassék. Tegnap érkezett meg. Egyenesen a rendőrségre sietett és itt jelentkezett dr. Sándor László rendőrtisztalgalmazónál.

— Kisöröztem magamat, most már tartóztassanak le!

A rendőrség teljesítette a sikkasztó ebbeli kívánságát.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujjfalussy ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kiakában.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót, mert a legjobb bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.**

x **Kinek életbiztosítási ajánlata** vissza lett utasítva forduljon bizalommal Telkes Dezső főügynökhöz Budapest, I. Átila utca 85. Válaszbélyeg mellékelendő. Alügynökök díjaztatnak.

x Az Arany Bika kávéházban minden este olgánzene.

Ki hát az a Gáspár — Kajetán Aladár?

Sóvágó bandája.

Szombati az itelő tábla előtt.

Saját tudósítónktól.

— szept. 24.

Az a remény, hogy a sok nevű Gáspár Aladár önként való jelentkezése új és szenzációs fordulatot fog hozni a Sóvágó féle bűnpörben — nem minden irányban teljesegett be. Sőt ellenkezőleg, az 6 kihallgatásaihoz tett különös vallomásai még jobban összebogozták a vizsgálat szálait. Bűnrészességet ugyan konokul tagadja, de annál több a bűnügynöz egyáltalában nem tartozó dolgokat mesél, mikkel nyilvánvalóan a minden irányban kiképzett gazembernek az a célja, hogy a nyomozást és a vizsgálatot a helyes utról leterelje.

Igy például a banda többi tagjait kisebb lopásokkal vádolja — sőt odáig megy szemenszedett hazugságokkal teljes vallomásaiban, hogy állítólag az egyik cinkos hónapokkal ezelőtt Szatmáron nála is követett el batoréses lopást.

Természetesen ezekből a mesékből, melyeknek hátulütője az volna, hogy vizsgálat alá fogván a Meliusz-téri, büdszentmihályi rabló merényletekben kegyetlen, véres kézzel szerepelt cinkosokat ilyesmi apró büntetékért, — ő szépen cinikus tagadásával kiemenekülne az igazság szolgáltatás sujtó keze alól — egy szó sem igsz. Már csak azért sem, mert ennek a Gáspár Aladárnak lakatos műhelye soha sem volt. Ő bár erő-

sen állította letartóztatásakor, hogy ő önálló iparos — mint az ez irányban megindított nyomozás csakhamar kiderítette, hogy a soknevű iparos egy erősen büntetett előéletű, kétes existenciájú évek óta facér pin-cér. Hogy pedig magát miből tartja fenn, arra megfelelnek a különböző rablómerény-letek, gyilkosságok és lopások. Ebben ezen felül a szatmári nyomozás kaposán oly dol-gok kerültek felszínre, melyek által most régebbi eddig kiderítetlen bűneiért is szá-molni fog.

A rabló banda egyetlen debreceni tagja is erősen igyekszik menekülni. A rablógyil-kosságok éjjelére szóló alibiket igazol, meré-szen tagad és felelbe.

Megírtuk, hogy már a vádtanács is hely-benhagyta a letartóztatást, de Szombati ennek dacára sem tett le minden reményről, hanem ezt a vádtanács határozatát is megfeleltette a királyi ítélőtábla felelbiteli büntető taná-csához.

A büntető tanács holnap ülésén fog dön-teni a felelbezésben, mely előreláthatólag el-uasító lesz.

Vasárnap délelőtt különben igen érdekes kihallgatás folyt le Hoffmann József vizsgá-lóbíró előtt. Ugyanis H. Erdélyi jelentkezett kihallgatásra. Valószínű, hogy vallomása igen fontos dolgokat tartalmazott, azonban annak tartalmát a további nyomozás és vizsgálat ér-dekében lehetetlen nyilvánosságra hoznunk.

Lesujtotta a villám.

A természet áldozata.
Egy asszony szörnyet halt.

(Saját tudósítónktól.)

— szept. 24.

Fenséges muzsikával dörög az ég, villámok cikanak át a nagy minden-ségben — zuhatagjaikat ontják a sötét haragos felhők.

A láthatár peremén összefoly min-den, de aztán újra még sötétebb tónus-sal tolnak fel az iesztoen csoda-szép, az emberi lelket megremegtető természeti tünemények.

Majd elnémul minden, csak a sü-rűen hulló eső egyhangú, halk csobo-gása hallatszik.

Elindul a szegény leány. Mert neki munkába kell állni, ha esik is az eső, ha sujt is a villám. Neki nem szabad féltelmet érezni, ha a mezőségben ahol utja keresztül visz mellette csapkodnak le a haragos ég villámai.

Mert ő csak egy szegény leány. Két kezével keresi meg mindennapi kenyerét magának és egy szegény öreg asszonynak ott a nedves szűkös kis talusi szobába — ki már nem képes megállni a létért való küzdelmet.

Ment tehát a leány, nehogy elve-sztse napszámát, nehogy azt kelljen mondania annak a gyámoltalan öreg asszonynak, az anyjának, hogy ma nem eszünk. Nem eszünk mert félttem elin-dulni dologra, mert nem mertem ilyen időben megtenni azt a nagy utat, míg a gazda tányájához vezet.

Elindult hát egyedül.

Ment ment, utközben egy cikázó villám onnan a magasból reá sujtott és ő holtan terült el.

Holttestét csak órák múltán vették észre a járókelők és beszálították a városba. Meneztetették aztán a rideg

sürgönyt a debreceni ügyészséghez, hogy Tassi Eszter 37 éves szegény leányt a mezőségen haladva egy villám lesujtotta. Eltemethető-e? — Igen, igen eltemethető az életküzdelmek ezen újabb áldozata. Mert bizony arról nem szól a hivatalos sürgöny, hogy a sze-gény leány mért indult el a villamos időben?

SZÍNHÁZ.

Bérlet szünetek a színházban. Az igazgató ezután is értesíti a közönséget, hogy a színelőadások szeptember 30-ig bérlet szünetben lesznek megtartva. A t. bérlet elővételi jogára ezen szünetek alkal-mával a legjobb akaratúval sem lehet tekin-tettel az igazgatóság, mert az új bérletek kiadása, bérletek átírása és kicserélése egész 30-ikáig eltarthat, mely körülmény lehetetlenné teszi az összes bérletek rendben tartását. Szeptember 30-ikán azonban lezárják a bér-letek kiadását és az október elseje után következő bérlet-szünetekre már valóztalanul érvényes lesz a bérlet elővételi joga.

TAVIAI OL.

Az angolok Budapesten.

Budapest, szeptember 24. Ma délután Károlyi Isváné ebédet adott angol vendé-geink tiszteletére. Jelen volt a még mindig gyengélkedő Kossuth Ferenc is. Az angolok holnap elutaznak Budapestről, hogy megte-kintsék a vidéki városok nevezetességeit.

Öngyilkos földbirtokos.

Budapest, szept. 24. A Sziv-uticában ma ismeretlen okból agyonlőtte magát. Marie Fe-renc pusztabogani fiatal földbirtokos,

Budapesti gabonatózsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 24.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Nyugodi irányzat mellett 25000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonafélék közül rozs, zab, tengeri 10—20 fillérel drágább, árpa szilárd.

Idő: szép.

Buza októberre	14.18—20.
Buza áprilisra	14.07—94
Ros októberre	12.24—26.
Ros áprilisra	12.80—82.
Zab októberre	13.12—14.
Zab áprilisra	13.26—44.
Tengeri augusztusra	11.86—96.
Tengeri szeptemberre	98.68—08.
Tengeri 1907 májusra	23.70—90.
Repce augusztusra	—

Szerkesztői-posta.

L. H. 25-től október 23-ig tart a huzás.

N. K. Építészeti hivatal az, amely az állam, törvényhatóság, vagy község építkezéseit vezeti. A m. kir. keresk. minisztériumban az ut- és középíté-szetnek külön szakosztálya, míg az orsz. kir. magyar vízépítészeti és talajjavítási hivatal a földmívelési minisztériumban van.

Gondolkozó. Nem annyira gondolatok azok, mint jelentéktelen ötletek, kettőt itt közlünk: „A legna-gyobb könnyelműség, egy pástörörát elmulasztani. Mert ez az egy, amit elmulasztottunk, soha nem jó vissza”. „A genie villamvonaton halad, míg az os-toba vicinálit sem képes utólrni.”

M. G. Versekkel el vagyunk látva. Honoráci-umot csak általunk megrendelt műveikért folyósítunk.

Serdülő leányok

sokszor vannak rávalva egy erősítő szerre, hogy a természetet támogassák és hogy fejlődésüknek sokféle nehézségeit legyőzhessék. A Scott-féle Emulsió, mely alfosphorsavas-mész és nátrion hozzáadásával a gyógyesu-kamályolajból készül, mindenkor a legkitű-nőbb és legmegbízhatóbb erősítő szernek bi-zonyult. Kizárólag a legjobb anyagokból gyártják és a sajátos Scott-féle eljárás következtében oly jó ízű és könnyen emész-tetendővé válik hogy a legsekélyebb emésztési zavarokat sem okozza, sőt ellőkezőleg ren-dezi az emésztést és gerjeszti az étvágyat. A Scott-féle Emulsió ennél fogva sokkal ha-tásosabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsió valódisá-gának jele a "hátán nagy csuka-balat vivó halász" védjegy.

Ezen lapra való hiva kozással és 75 fillér levélbélyeg bekioldése ellenében mintával bé mentve szol-gál.

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszeritára”

BUDAPEST, IV., VÁCZI UTCZA 34/50

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszeritárban.

Eladó:

A Ferenc József-utca 5. sz. házhely-csemege és borszőllővel. — Nyomtató-utca 7. számú és Verbőczy-utca 4. szá-mú ház 19 hold ujosztású föld (vagy bérbeadó.) Értekezés: Dr. Körösy ügy-védnél Battyányi-utca.

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekin-tetben feljebb becsüendő; mentek minden ártal-mas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashaj-tók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mel-lette oly ártalmatlan, mint e pirulák.

Székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott kül-sejük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó dohoz 30 fillér, egy tekeros mely 30 dobot. tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekeros bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük ha-rozottan Neustein Fülöp hashajtó-lab-dacsait. Valódi csak, ha minden do-boz törvényileg bejegyzett védje-yünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki leg-védet csomagjaink aláírásunkkal van-nak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz-cimzett gyógyszeritára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Odön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Sztraka-féle
Tanpin-csokoládé
kitünő hatású kis
gyermek és fel-
nőttek hasme-
nése ellen.
Egy doboz ára 40 fill.
Kapható minden
gyógyszertárban.
Ovakodjunk az
utazatóktól, ame-
lyek értéktele-
nek. 429-4-4

5942—906. szám.

Gabona szállítási hirdetés.

A máramarosszigeti m. kir. erdő-
igazgatóság magtári részére szállítandó
gabona nemtek biztosítása céljából, 1906.
évi **október hó 9 én d. e. 10 órakor**
az erdőigazgatóság hivatalos helyiségé-
ben írásbeli versenytárgyalás fog tar-
tatni.

A tárgyaláson részt venni óhajtok
felhivatnak, hogy az egy kor. bélyeg-
gel ellátott és a felajánlott gabona ér-
ték tiz (10)% ának megfelelő bánat-
pénzzel felszerelt írásbeli ajánlataikat
a versenytárgyalás napjának délelőtti
10 órájáig az alóliert erdőigazgatóság-
nál nyujtsák be.

A szállítandó gabona mennyiség a
következő:

A bocsói meg árba	115 q buza,	145 q rozs
A rahói	170 " "	670 " "
A körösmezői	155 " "	554 " "
A felsővisői	280 " "	1200 " "
Ös-ze en	720 q buza,	2569 q rozs

Az árlejtési és szállítási feltételek
az alólirott erdőigazgatóságnál, a bus-
tyaházai m. kir. erdőhivatalnál, a bocs-
kói faraktárgondnokságnál, a rahói,
mezőháti és visői erdőgondnokságoknál
nem különben a nagykárolyi, debreceni
és beregszászi m. kir. pénzügyigazgató-
ságoknál tekinthetők meg.

Az árlejtési feltételekbe ütköző,
avagy a későn érkező és az utóajánla-
tok figyelembe nem fognak vétetni.

M. kir. erdőigazgatóság.

Legjobb szabásu
glace, svéd és szárvasbőr
keztyük
Schön Sándor
keztyü, kötszer és orvosi műszertárában
DEBRECEN,
Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Ilyen még nem volt soha!!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 441-80-8

Nem nyeres esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSEBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába,

(Sümeghy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

Schuller Sámuel
szoba-, czimfestő, tapetirozó
és fényező
Debrecen, Simonffy-utca 25. sz. a.
Felvállal új épületek, lépcsőházak és
diszletek festését. — Izlés és cégfeli-
ratokat, tapetirozást és mindféle
fa- és vasbutor fényezéseket a leg-
divatosabb kivitelben és
legjutányosabb árban.

Zongora hangolás

és javításokat

ugyszintén mindennemű hang-
szerek

javitását

elvallalja

Schmidt S.

zongora és hangszer készítő.

**A legjobb arcz-
széplítő szer a SERAIL-ARCZKENOCS,**

mely az arczot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. } Kitünő toiltett szappa-
nok a kenőcs haszná-
latához o

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három szíjben, fehér, rózsaszín és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárban
Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Egy tégely ára
1 kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

BORSAJTÓK

Különbféle kivitelben és legnagyobb
választékban

Debreceni Vasöntöde és Géplakatoság

raktárhelyén:

Péterfia-utca 73. sz. (volt Bauer gépgyár)

Telefon 467. sz.

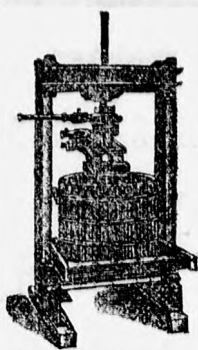
Páralan mintaraktára hazai- és külföldi legjobb gyártmányu

Mezőgazdasági-, szőlőmívelési-, borkészítési és háztartási gépeknek.

Kutszivattyuk gyártása és Kutfurási vállalat.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	13
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	3	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	25
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	24
m. á. vasúttól	d. u.	4	47
vásártérről —	d. u.	4	47
m. á. vasúttól	este	7	—
vásártérről —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v. tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Épestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
É. d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	35
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	9	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Sziget felől — —	d. u.	4	12
Csak M.-Sziget felől — — —	este	10	11
Szatmár felől — — — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31
vásártérre —	reggel	7	33
m. á. vasúttól	d. e.	7	40
vásártérre —	este	6	22
m. á. vasúttól	este	6	28
vásártérre —	d. u.	8	29
m. á. vasúttól	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúttól	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől m. á. v. hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

URSUS

Az Ursus borsajtók a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon dísz oklevéllel lettek — kitüntetve. —

legelőkeltebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három át-tétellel. Vasgerendaszerkezet, legmagasabb nyomó képesség, a tököly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti ekkokról, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 12.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

— Élővirág, csokrok és koszorúk a legszolidabb árak. —

Az ősziidény beáltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét korai tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Állandóan nagy választékot tartok erőteljes **Pálmák**-ból és mindennemű **dísz növényekből**.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserepes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, dísz és mellesokrokot**, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítek.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepemen **Ferenc József ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János

kereskedelmi és mű-kertész.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőngösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

387—30—7